

Egyesült Villamosenergia-ipari Dolgozók Szakszervezeti Szövetségének (EVDSZ)
energiapolitikai

ÁLLÁSFOGLALÁSA

A Magyar Országgyűlés 2011. október 03-án fogadta el a 2030-ig szóló Nemzeti Energiastratégiát. Sajnálatos módon **az Energiastratégia célok a végrehajtást garantáló főbb intézkedések szolgáló Cselekvési tervek elfogadását szolgáló Kormányzati döntések elmaradtak** (az Energia hatékonysági, a Megújuló energiahasznosítási, az Erőmű fejlesztési, a Szemléletformálási, iparfejlesztés és K+F+I, Távhő-fejlesztési cselekvési tervek kormányzati elfogadása).

Álláspontunk szerint a fenti szabályozások hiánya és a döntések elmaradása, valamint az energiastratégiában foglaltaktól eltérő kormányzati intézkedések már rövidtávon is veszélyeztetik az energia ellátás – a villamosenergia- és a hőszolgáltatás – folyamatosságának biztosítását, előrevetítik az energia ellátási zavarok bekövetkezését!

Az EVDSZ-nek a jelen állásfoglalás kialakításával a figyelemfelhíváson túl az is célja, hogy egy olyan energiapolitikát támogasson, amely kedvező áron biztosítja mind az ipari, mind a lakossági mind a kommunális szférában az igényeknek megfelelő biztonságos és költséghatékony energiaellátást, ezzel támogatva a magyar gazdaság versenyképességét és az életszínvonal javulását. Ennek az energiapolitikának támogatnia kell a káros üvegházhatást erősítő gázok kibocsátásának csökkentését, ezért kell ösztönöznie a megújuló energiatermelést. Ugyanakkor támogatnia kell a hazai hagyományos fosszilis energiahordozók felhasználását és a nukleáris energiatermelés fenntartását az energiamezsgében. Az általunk támogatható energiapolitika prioritást kell biztosítson a hazai erőforrások (energiahordozók, a beépített kapacitások, humán-erőforrások) felhasználásának. Szolgálnia kell az energia szektor és szolgáltatás, a energia szektor munkahelyeinek biztonságát, a szükséges – termelői és szolgáltatói - fejlesztések tervszerű végrehajtását és a bányászati (mind a mélyművelésű, mind a külszíni) „képesség” megőrzését.

A folyamatosan szűkülő és elmaradó karbantartások, a fejlesztések és beruházások elhagyása és a hatályos energiapolitikával nem összhangban lévő kormányzati döntések ma már nem csak ellátásbiztonságot veszélyeztetik, de belátható időn belül az energiatermelők és a hálózati rendszer gyors elöregedését és a humán erőforrás, a szakmai tudás egy részének elvesztését is eredményezheti. Kockáztnövelő hatása a munkabiztonságra is rányomja bélyegét.

Főbb szempontok:

- 1) Az európai megatrendek ismeretében is elvárható, hogy a magyar energiapolitika legyen sokszínű. Az ország gazdasági kitettségének és a munkavállalói szakmai felkészültségének ismeretében az energiatermelésben a több lábbon állás elvét támogatjuk. Ez csökkenti a jövő kockázatait, egyben stabilitást és biztonságot jelent. **Az energiahordozók tekintetében behozatalra szorulunk, de ezek esetében sem tartjuk elfogadhatónak az egysíkú és túlzott importfüggőséget.**

Évek óta hangsúlyozzuk és fenntartjuk álláspontunkat – miszerint „a villamosenergia-termelésben a gázfelhasználás csökkentése elsőrendű energiapolitikai feladat” – ezzel egy időben támogatjuk a gázfelhasználás „lokális hő ellátásban, és a központosított villamosenergia-termelésben” szükségességes szintjének fenntartását.

- 2) Fontos szempontnak tartjuk, hogy a magyar energiapolitikai döntésekben egyik meghatározó szempont az érzékenység legyen. Mind a lakossági fogyasztók, mind a gazdaság szereplői részéről jogos igény, hogy a villamos-energia megfizethető, a piaci körülmények között elérhető legkedvezőbb áron legyen hozzáférhető. Támogathatóan tartjuk – azon politikai törekvéseket, melynek célja: az energia-ellátás egyes szegmenseinek veszteség csökkentése, az energiaszolgáltatás hatásfokának növelése, a fogyasztók tudatos takarékoskodásra nevelése és az energia-felhasználás veszteségeinek csökkentése. **Felhívjuk a figyelmet arra is, hogy az energetikában a kutatás- fejlesztés erősítése és a munkavállalók képzésének biztosítása a jövőnk záloga.**

Az EVDSZ a szociális tarifák újbóli bevezetését, visszaállítását támogatja! Szerintünk, a villamos-energia, a gáz, a távfűtés és a vízellátás területén, biztosítani kell a rászorulóknak számára (megfizethető szolgáltatást) a szociális tarifát.

- 3) A magyar energia-termelés szerkezetéből adódóan elkerülhetetlen, hogy a jövőben ne legyen szén-dioxid kibocsátás, azonban a jövő energia-mixében törekedni kell annak minimalizálására. Ezért támogatjuk a biomassza és a geotermikus energia hő-ellátásban történő hasznosítását. Az energiaszektor adottságainak ismeretében, hangsúlyozni kívánjuk azon álláspontunkat, miszerint: „a villamosenergia-termelésben fenn kell tartani a hazai szén, lignit és az atomenergia felhasználás jelenlegi arányát” és biztosítani kell, az energetikailag értékes *hulladék energiatermelésbe történő bevonását. Ha az erőmű kapacitások terén, a paksi beruházáson túl nem történik további bővítés, középtávon 6500 MW beépített, rendelkezésre álló kapacitás prognosztizálható. Az előrejelzések szerint ugyan ezen időtávon belül 6500 MW energia igény várható. Ebből az látszik, hogy szabályozási tartalék ekkor nincs a rendszerben, egy esetleges üzemzavar illetve a karbantartások miatti leállások már komoly nehézséget jelenthetnek a villamosenergia-*

ellátás szempontjából. Ezért **megkerülhetetlennek tartjuk a meglévő erőmű kapacitások megújítását és pótlását és a tervezett fejlesztések végrehajtását.**

- 4) Az integrált piac időszakosan pozitív hatásait figyelembe véve is azt az álláspontot képviseljük, hogy a magyar energiapolitika sokkal inkább támaszkodjon a hazai termelésre, ezzel is csökkentve az importfüggőség kockázatait.

Jelenleg az villamosenergia behozatal eléri az összes felhasználás 30%-át! Az előregedő és műszakilag elavult termelők megújításának hiánya miatt, már 2020-ban megduplázódhat az import energia igénye, meghaladhatja az összes felhasználás 50%-át, amit a jelenlegi hálózati kapacitások viszont már nem bírnának el.

A jelentős mértékű földgáz felhasználás ismeretében: célszerű ösztönözni a biomassza, a biogáz alapú hő- és kapcsolt energiatermelést szolgáló fejlesztéseket.

Különös hangsúlyt kívánunk adni a lakosság jelentős részét érintő, magas energia kitétséget jelentő távfűtési szolgáltatás és távhőtermelés kérdésének. A távfűtési rendszerekben az Európai Unió energia politikai irányelveivel megegyezően támogatjuk a helyi sajátosságoknak megfelelő, nagy hatékonyságú, kapcsolt hő és villamosenergia termelést, melyben célszerű ösztönözni a biomassza és biogáz alkalmazását is.

Az energetikai célú hulladékhasznosítás mellett nagyobb szerepet kell szánni a geotermikus lehetőségeink energetikai célú felhasználásának. Itt kívánjuk megjegyezni, hogy a magyar vízkészletetek védelme és egyéb környezeti és környezetvédelmi hatásokra is tekintettel nem támogatjuk az esetleges palagáz kitermelést!

- 5) Tekintettel arra, hogy a szélerőművek által megtermelt villamos-energia mennyisége igencsak változó és túlzott elterjedésük, jelenleg rendszerszabályozási problémákat okoz, ezek nagymértékű támogatását nem tartjuk indokoltnak. Ezzel szemben ésszerűnek tűnhet a vízenergia szerepének újra- és továbbgondolása.

A kapcsolt energia-termelés fenntartása és bevezetése üzleti és foglalkoztatási alapon is támogatható. Ezért az új és hatékony kapcsolt-energiatermelés ösztönözését indokoltnak tartjuk.

- 6) A szabálytalan munkavégzéssel kapcsolatosan álláspontunk: az engedélyesi tevékenységekhez kötődő munkák kiszervezése, bérmunkába adása, alvállalkozók munkacsúcson kívüli állandó (egészévre történő) bevonása valószínűsíti – az adórendszer megkerülését és a szürkegazdaság erősödését, továbbá célja lehet a munkaerő árának letörése, ezáltal pedig az adófizetés csökkentése. Ezen a területen, szakszervezetünk szívesen működik együtt az állami szabályozók további erősítése érdekében.

Fenti elvek alapján támogatjuk a jövő energiatermelő modelljében a hazai szén, és lignitbázisú erőművek megújítását és építését, a paksi atomerőmű kapacitás megőrzését szolgáló bővítést, amely azonban – még átmenetileg sem – eredményezheti a működő hazai erőmű kapacitások ellehetetlenülését és azon megújuló energiaforrások alkalmazását, melyek kielégítik az 1-4 pontokban leírtakat.

Fontosnak tartjuk hangsúlyozni, hogy a Paks II fejlesztések megvalósulása esetén a szabályozás hazai kézben tartása is indokolja a Mátrai erőmű kapacitás megújítását! (800 MW erőmű kapacitás mellett kb.: 300 évig elegendő lignit)

Elengedhetetlennek tartjuk továbbá a hazai vízerőmű/vek építését mintegy 1000 MW összteljesítménnyel. Így javasoljuk a **dunai vízlépcső** (bár jelenlegi politikai, társadalmi megítélése kedvezőtlen), a **tiszai tározós** és a **hegyvidéki szivattyúerőmű** megépítését. A csúcsgények kielégítését rugalmas és gazdaságos üzemű eszközökkel kell biztosítani.

Nem vitatjuk, hogy szükség van a hálózatok az összekapcsolására annak érdekében, hogy a villamos-energia területén a közép-európai régió hatékonyabban együtt tudjon működni, **de ezt csak addig a pontig tudjuk támogatni, amíg az „olcsó” importenergia nem veszélyezteti a hazai munkahelyeket.**

Szerintünk is biztosítani kell a független állami energiastratégiai intézmények működését. Ezért is támogatjuk a kormányzati struktúrába illeszkedő energetikai államtitkárság működtetését. A köztulajdonban lévő energiaszektor irányítási struktúrájának újragondolásában részt kívánunk venni. Ismerve az energia ellátásban meg lévő lehetőségeket, **határozottan kiállunk amellett, hogy a köztulajdonban lévő villamos-energia szektorban is csak a jól átlátható működés kialakítása lehet a cél.**

Támogatunk minden olyan törekvést, melynek célja „az Államilag finanszírozott, de független, lakossági energetikai fogyasztóvédelmi szervezet és érdekegyeztető fórum létrehozása”, melyben „a szakmai és civil szervezetek is megfelelő szerepet” kapnak. Részt kívánunk venni minden ilyen fórum munkájában, ahol a szakmai és civil szervezetek is érdemi figyelmet és véleményezési jogot kapnak. **Alapvetésnek tartjuk a nyilvánosság biztosítását és az energetikai információkhoz való szabad hozzáférés jogát.**

Korábban sem támogattuk az energiaszektor privatizációját, ezért sem ellenezzük a magyar közösségi energetikai tulajdon további erősítését szolgáló törekvéseket, de felhívjuk a figyelmet arra, hogy **az átmenet idején sem sérülhetnek a munkavállalói és a fogyasztói érdekek.**

Tudjuk, hogy az Állam szabályozási eszközökkel és a köztulajdonú energetikai cégeken keresztül közvetlenül és közvetve is segíteni tudja a nemzeti érdekű energetikai fejlesztések megvalósítását. Szerintünk az állami szerepvállalás elősegítheti, hogy az önkormányzatok tulajdonosi pozícióját az állam vegye át és ennek révén további irányítási, és ellenőrzési jogokhoz jusson, ugyanakkor **nem tartjuk indokoltnak a versenypiaci törvényszerűségek érvényesülésének akadályozását.**

Továbbra is fontosnak tartjuk, hogy

„A gáz-és villanyszolgáltatásban a hatósági ármegállapítást, illetve árellenőrzést, a lehetséges legnagyobb körben, kiemelten a lakossági és kommunális szférában, fenn kell tartani. Az ármegállapításnak hatékony önköltség ellenőrzésen kell alapulnia.„

Ezzel kapcsolatban felhívjuk figyelmet arra, hogy

a fogyasztói energiaárak csökkentése (rezsicsökkentés) során figyelemmel kell lenni a fenntartható és biztonságos energia-ellátásra vonatkozó állami kötelezettségre és a méltányos eredményre.

A közüzemi – ezen belül a villamos-energia – díjak csökkentése kizárólag a közjót szem előtt tartó, társadalom- és gazdaságpolitikai indokok alapján lehetséges, a társadalom által elfogadott mértékben – oly módon, hogy az árak biztosítsák a szektor

- szükséges beruházásait,
- szükséges karbantartásait,
- üzemeltetési – ebbe beleértve a humán-erőforrás – költségeit,
- és az EU-ban szokásos mértékű eredményt.

Sokak szerint az a helyes, ha az Energiaadók: az állam ökoszociális felelősségének érvényesítését szolgálják!

A fenti állítást nem vitatva: fel kell hívnunk a figyelmet arra, hogy a különadó terhek fenntartása és az árbevétel csökkentő egyéb intézkedések mellett:

**elvárjuk az energia szektor versenyképességének fenntartását,
a munkahelyek megőrzését,**

és a munkavállalók szociális biztonságát szolgáló intézkedések meghozatalát is.

Szintén elvárható, hogy a „távfütési fogyasztók védelmének legfontosabb eleme a teljes körű, költségalapú, hatósági (önkormányzati) ármegállapítás és az ehhez kapcsolódó hatékony költségellenőrzés” megvalósuljon.

Végezetül fontosnak tartjuk kiemelni, hogy bármilyen energiapolitika, energia-irányítási rendszer és működési modell kialakítása mellett, a villamos-energia iparágban a jelenlegi foglalkoztatási szint tovább nem csökkenthető. **A biztonságos energia-szolgáltatás fenntartásához, feltétlen szükséges a meglévő létszám megőrzése és további erősítése, hiszen már a jelenlegi foglalkoztatási szint is alulfoglalkoztatást jelent.**

Ugyancsak azt is hangsúlyozzuk, hogy a biztonságos energia-ellátás és az iparágban a munkahelyi béke megtartása érdekében elengedhetetlen az iparágban foglalkoztatott munkavállalók szociális és jövedelmi pozíciójának megőrzése!

Az EVDSZ megtesz minden tőle telhetőt, hogy álláspontja érvényre jusson – szövetségeseket keres, akikkel álláspontját megvitatja és a célok elérése érdekében együttműködik azokkal.

Bikal, 2014. november 25.

EVDSZ Taggyűlés